

Sular Şehri BARTIN

Bartın, her daim doğanın, tarihin, beşerî kültürün bütün ihtişamı ve saflığıyla karşılar misafirlerini. Her cadde, mahalle ve sokağında, modern kent kültürüyle tarihin gizemli ve sessiz tanıklarıyla huzurlu bir yolculuğa çıkartır. Dünyanın dört bir tarafından Bartın'ın eşsiz güzelliklerini görmeye gelen misafirler, ulaşım olanaklarının da çeşitli olmasıyla kendilerini bu yeryüzü cennetinde bulurlar. 3.000 yıllık geçmişinden günümüze taşıdığı seçkin tari-

hi, kültürel ve folklorik değerleri ile olağanüstü güzellikler sergileyen Bartın, doğal turizm kaynaklarıyla da önemli bir cazibeye sahiptir. Kent, adını "Sular İlahı veya Muhteşem Akan Su" anlamına gelen Bartın Irmağı'nın eski dönemlerdeki adı olan Parthenios'tan almaktadır. Her köşesi zengin ve mistik bir dokuyla örülü Bartın, bizlere doğanın, tarihin ve zengin Anadolu kültürünün kapılarını açmaktadır. Kadim geçmişiyle bizleri selamlayan tarihî yapılar, kentin

neredeyse bütün sokaklarında karşımıza çıkıyor.

Kente adını veren Bartın Irmağı'nın berrak suyu, seyrine doyum olmayan bir güzellikle akarak, tıpkı insanları gibi sıcacık bir tebessümle karşılıyor. Gezi tekneleriyle Bartın Irmağı'ndan ilerleyen misafirler, âdeta efsunlu bir rüyadaymış gibi önünden

uzanıp giden ırmağın seyriyle kendilerinden geçip gitmektedirler. Bartın sokaklarında gezdiğinizde her tarafı buram buram tarih kokusu kaplarken, Osmanlı dönemi izlerine de rastlamak mümkündür. Âdeta geçmişle günümüz arasında bir bağ kuran Kemer Köprü ve Orduyeri Köprüsü, ecdadın bıraktığı en önemli miraslar arasındadır.

Geçmiş 1900'lü yılların başlarına dayanan ahşap Bartın evleri, kentin kültürel dokusunu en iyi yansıtan birer sanat eseridir. Bartın'dan ülkemize kalan bir diğer tarihî miras da, günümüzden tam 80 milyon yıl öncesine ait Lav Sütunları'dır. Tarihin, yeşilin ve mavinin bulunduğu, gün batımının güzel görüntüler oluşturduğu Bartın Güzelcehisar, Lav Sütunları'yla ziyaretçilerine görsel şölen sunuyor. Dünyada Kuzey İrlanda, İskoçya ve Kaliforniya'da; Türkiye'de ise sadece Bartın'da bulunan Lav Sütunları, ziyaretçilere doğa ile tarihin iç içe geçtiği atmosferde seyrine doyumsuz bir manzara sunuyor.

Tarihî ve manevi dokusu yüksek olan şehirde Hz. Muhammed'in sancaktarı Ebû'd-Derda Hazretlerinin ebedî makamı olan Ebû'd-Derda Türbesi, her gün onlarca ziyaretçilerine kapılarını açıyor. Yine 150 yıllık İbrahim Paşa Camii ve kentin en eski yapılarından olan Arap Camii, Anadolu İslam kültürünün o eşsiz güzelliğini yansıtıyor. Buna ek olarak Şadırvan Camisi, Amasra Fatih Camii, Halilbey Camii ve Aya Nikolas Kilisesi dikkat çeken diğer dinî mekânlardır.

Bartınlı kadınların kendi elleriyle tamamen doğal olarak yetiştirdiği sebze ve süt ürünleri, yak-

laşık 200 yıldır Galla Pazarı'nda halka sunuluyor. Bunun yanında Bartın'ın en meşhur el sanatlarından biri olan ve 17. yüzyıldan beri icra edilen Tel Kıрма işle-meciliğine hayran olmamak da elde değil. Tel Kırmalar, ülkemizde sadece Bartın'da üretilirken, son yıllarda bazı illerimizde de üretildiği görülen Tel Kıрма'nın Bartın'a ait bir işleme olduğunu kanıtlamak adına 2009 yılında "Coğrafi İşaret Tescil Belgesi" alınmıştır.

Doğasının ve plajının etkileyici güzelliği, dağın yamacına kurulmuş yazlık evleri ve yöresel restoranlarıyla yazın tadını çıkarabileceğiniz şirin bir belde-dir İnkumu. Karadeniz'in eşsiz güzellikteki tabiat harikası olan İnkumu, kilometrelerce uzunluğundaki plajı, eşsiz denizi ve gönülleri fetheden manzara-sıyla, masmavi bir huzurla kaplıyor içimizi. Her yıl binlerce yerli ve yabancı turist in ziyaret ettiği İnkumu kum-salında yetişen özgün kum zambağı da, bir hayli ilgi çekmektedir.

Bartın'da gezilmesi gereken yapılardan bir tanesi de Kemal Samancıoğlu Etnografya Müzesi'dir. Müze, ismini Bartın'ın en saygın sakinlerinden biri olan merhum Kemal Samancıoğlu'ndan almaktadır. Tarihe tanıklık edeceğiniz müzede, Kemal Samancıoğlu'nun eşyalarının yanı sıra Bartınlı ailelerin bağış-

ladığı yaklaşık 700 etnografik eser bulunmaktadır. Bartın'daki geleneksel ahşap evlerin güzel bir örneği olan yapı, birçok ziyaretçi tarafından gezilmektedir.

Batı Karadeniz'de kıydan iç kısma doğru uzanan üç dağın oluşturduğu Küre Dağları, Bartın'ın eşsiz güzelliklerinden birisidir. Küre Dağları, Karadeniz Bölgesi ve ülkemiz için âdeta akciğer görevi görüyor. Bartın'ın kuzey ucunda yer alan Amasra, tarihi boyunca pek çok güzel benzetme ile anılmış. Plinius'un "Zarif ve Güzeli", Cenovalıların "Çiçekli Kale", Zeki Müren'in "Küçük Capri" olarak adlandırdığı ilçe, Osmanlı döneminde Fatih Sultan Mehmet tarafından "Çeşm-i Cihan" (dünyanın gözü, dünyanın değerlisi) sıfatlarına layık görülmüş. Dünyanın de-

ğerlisi anlamına gelen "Çeşm-i Cihan" benzetmesi, Amasra'nın kusursuz güzelliğini tam anlamıyla ifade ediyor.

Küçük Hamam, Cenova Şatosu, Kuşkayası Yol Anıtı gibi Roma ve Cenevizlilerden kalma yapıları ve diğer Ceneviz Kaleleriyle birlikte, UNESCO Dünya Geçici Miras Listesi'ne alınan kalesiyle Amasra, her köşesiyle göz kamaştıran bir güzelliğe sahip. Yıllar önce adaya bırakılan tavşanların ikamet ettiği Tavşan Adası ise, geçmişten günümüze bir köprü gibi uzanmaktadır. Ülkemizin zengin mutfaklarından birine sahip Bartın, görsel ziyafete damak tadınızı da davet ediyor. Birçok nefis lezzetiyle bu daveti sunan Bartın, damak tadımızı cezbediyor. Bugün Bartın mutfağında geleneksel olarak hamur işi, sebze yemekleri ve balık, beslenmenin temel ürünlerini oluşturur. Özellikle, kışlık-yazlık yiyecek gibi ayırımlar ve çeşitler azalsa da geleneksel kış yemekleri için yöre ürünlerinden yazdan hazırlanan kışlık erzaklar arasında; kavurma, sucuk, bulgur, domates ve fasulye kurusu, erişte, kuru yufka, keşkek, tarhana, pekmez, reçel, turşu, marmelat ve komposto ile sebze konserveleri önemli yer tutar. Bartın'ın yöresel yemeklerinden bazıları ise; Pirinçli Man-

sıcağından bunalarak iç içe bir tatil yaşamak isteyenler, Uluyayla başta olmak üzere Ulus yaylalarında temiz havanın keyfini çıkarıyor.

Bartın'ın ılıman iklimi tarım için çok uygundur. Ancak tarım arazilerinin küçük parçalar hâlinde çok dağınık ve yer yer engebeli olması, makineli tarım yapılmasını zorlaştırmakta, bu da tarımın yeterince gelişmesini engellemektedir. Bartın'da bitkisel üretim anlamında en çok yem bitkileri ve hububat üretimi yapılmakta olup, bunu meyve ve sebze üretimi takip etmektedir. İlde, büyük ve küçük baş hayvancılık ile birlikte et ve süte dayalı üretimler de gerçekleştirilmektedir.

Küre Dağları Millî Parkı, Batı Karadeniz Bölümü'nün Küre Dağları üzerinde en zengin flora ve faunaya sahip yörelerinden biridir. Bölgenin kullanımına açılmamış bakir yerlerinden biridir. Bu doğal güzellikler, binlerce bitki ve hayvan çeşidini de bünyesinde barındırmaktadır. Kurucaşile, ayrıca geçmişten günümüze tersaneleriyle de ün kazanmıştır. Osmanlı donanmasının kalyon ihtiyacını karşılayan ilçede, bugün de babadan oğula tekne ve yat yapımı sürdürülmektedir.

İnanışlar, gemi atması töreni, yöresel giyim-kuşam, el işlemleri, tel kırma, dokumacılık, ağaç oymacılığı, gemi yapımcılığı, taş sac yapımı, yöre mutfağı, yerel etkinlikler ve kutlama günleri gibi aktiviteler ve sosyal öğeler, Bartın canlı kültür hayatının vazgeçilmez parçalarıdır. Maviyle yeşilin kucağında, tabiatın tüm lütuflarına mazhar olmuş, yaşam kaynağını sudan alan masalsi bir kent olan Bartın, tüm bu güzellikleriyle siz ziyaretçilerini bekliyor. Önümüzdeki ay bir başka ilimizde buluşmak dileğiyle...

Ulus ilçesinde bulunan Ulukaya Şelalesi ve Drahna Vadisi de, bir yeryüzü cenneti olan Bartın'ın doğa harikaları arasındadır. Bu cennette, insanın gerçek huzur ve dinginliğe erişmesi hiç de zor değildir. Bu doğal harikalarıyla göz kamaştıran Ulus, aynı zamanda bölgenin yayla turizmine de ev sahipliği yapıyor. Yazın

Koray TÜMAY

tı, Pumpum Çorbası, Yumurtalı İsbüt, Kabak Burması, Kırk Katlı Börek, Döşemeli Mancar, Halışka ve İncir Dondurması'dır.

Yerli ve yabancı turistlerin büyük ilgi gösterdiği sahiller, bütün yaz günlerinde olduğu gibi bütün yıl boyunca da cıvılcıvılcı ve rengârenktir. Muhteşem manzarası, billur gibi kumsalları, yemyeşil ormanları ve ufka doğru uzanıp giden masmavi deniziyle Amasra'da, ayrıca tekne turuyla da yorgunluğunuzu atabilirsiniz. Sabahın ilk ışıklarıyla Kurucaşile'ye giderseniz, Küre Dağları'nın egzotik havasını soluyabilirsiniz.

